

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาวิญการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี ซึ่งกล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 และ เขต 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 238 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 150 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ทำการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปกำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรยามานะ (Yamane', 1970 : 580 - 581)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
	N แทน	ขนาดของประชากร
	e แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน กำหนดเป็น .05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{238}{1 + 238 (.05)^2} \\ &= 149.216 \end{aligned}$$

ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 150 คน

2.2 หาขนาดกลุ่มตัวอย่างของบุคลากร ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละเขต และแต่ละกลุ่มงานด้วยการเทียบสัดส่วน

2.3 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 150 คน จากทั้ง 2 เขต ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตและกลุ่มงาน

กลุ่มงาน/สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปัตตานี	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	เขต 1	เขต 2	เขต 1	เขต 2
สำนักงาน	69	61	43	38
ส่งเสริมการศึกษา	31	25	20	16
นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	29	23	18	15
รวมแต่ละเขต	129	109	81	69
รวม	238		150	

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) จำนวน 3 ข้อ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับ สถานที่ที่ปฏิบัติงาน กลุ่มงาน และอายุราชการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับขวัญการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี ตามทฤษฎีปัจจัยฮิเยอนามัย – ปัจจัยจูงใจ (Motivation – Hygiene Theory) ของ Frederick Herzberg 10 ด้าน จำนวน 50 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยปรับปรุงแก้ไข ดัดแปลงจากแบบสอบถามของคมสรพร ฆารพันธ์ (2532 :128-141) สุชาสินี บุญสวยขวัญ (2541: 113 – 116) และ อัสมุนี เจ๊ะอุบง (2544 : 151-153)

ลักษณะของแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating - Scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับที่ 1 ถึง 5 ซึ่งสามารถบ่งบอกการมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ ดังนี้

- ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานมากที่สุด
- ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานมาก
- ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานปานกลาง
- ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานน้อย
- ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิบัติงาน และงานวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ คมสรรพ ฆารพันธ์ (2532 :128-141) สุธาสินี บุญสวยขวัญ (2541: 113 – 116) และ อัสมุนี เจ๊ะอุบง (2544 : 151-153) เพื่อนำมาเป็นแบบในการสร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาในการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถาม 2 ส่วน คือข้อมูลทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษา และพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ และแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา(Content Validity) และเสนอแนะเพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยการวิธีการหาดัชนีความสอดคล้อง โดยให้คะแนนดังนี้ ถ้าข้อความสอดคล้องตามเนื้อหาให้คะแนน +1 ถ้าไม่แน่ใจให้คะแนน 0 และไม่สอดคล้องตามเนื้อหาให้คะแนน -1 คัดเลือกข้อความที่มีดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ได้จำนวน 48 ข้อ มีข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมจำนวน 2 ข้อ แล้วนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังปรากฏในภาคผนวก ก

5. นำแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรทางการศึกษา ที่ไม่ได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 30 คน
6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนและหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามแบบครอนบัก (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .973 ดังปรากฏในภาคผนวก ก
7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1 และ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยให้บุคลากรทางการศึกษา ตอบแบบสอบถามและส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ภายในเวลาที่กำหนด คือ 7 วัน ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาได้จำนวน 135 ฉบับ
2. สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามคืนตามกำหนด ผู้วิจัยทำการประสานงานโดยตรง และเก็บคืนมาได้อีกจำนวน 15 ฉบับ
3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับมาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสำรวจที่ได้รับคืนมาคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ จัดแยกประเภทออกตามตัวแปรที่จะศึกษา แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 หากค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแล้วเสนอเป็นตารางตามเขตพื้นที่การศึกษา

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อทราบระดับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี นำมาแปลผลโดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2535 : 100) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 ถึง 5.00	หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ถึง 4.50	หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 ถึง 3.50	หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 ถึง 2.50	หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 ถึง 1.50	หมายถึง มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี ตามสถานที่ปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการทดสอบที (t-test) เปรียบเทียบพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี ตามกลุ่มงาน และอายุราชการ ด้วยวิธีการทดสอบเอฟ (F – test) ถ้าพบความแตกต่างก็ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบ LSD

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) (อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 :117)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับประเด็นหลักที่ศึกษา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัท (Cronbach) (อ้างอิงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125 – 126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (อ้างอิงในล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538 : 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) ใช้สูตร (อ้างถึงในลั้วน สายยศและ
อังคณา สายยศ, 2540 : 103) ดังนี้

$$SD = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งสองยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบที (t-test) (อ้างถึงใน
ลั้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2536 : 84 – 85)

3.1.1 กรณีที่มีความแปรปรวนของประชากรเท่ากัน ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}, df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t	แทน	ค่าการแจกแจงของที (t – Distribution)
\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
S_1^2	แทน	ตามแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S_2^2	แทน	ตามแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.1.2 กรณีที่มีความแปรปรวนของประชากรไม่เท่ากัน ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}, df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}\right)}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1}\right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าการแจกแจงของที (t – Distribution)
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ตามแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ตามแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 หาค่าทดสอบเอฟ (F – test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 3 กลุ่มขึ้นไปโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova) โดยใช้สูตร (อ้างถึงในล้นวนสายยศและอังคณา สายยศ, 2536 : 95)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}, df = k, n_i = k$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F – Distribution)
	MS_B	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_W	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพหุคูณแบบ LSD โดยใช้สูตร (อ้างถึงในกัลยา วานิชย์บัญชา , 2545 : 258)

$$LSD = t_{1 - \frac{\omega}{2}; n - k} \sqrt{MSE \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

ถ้า $n_i = n_j$ จะทำให้ $LSD = t_{1 - \frac{\omega}{2}; n - k} \sqrt{\frac{2MSE}{n_i}}$

เมื่อ	LSD	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบการทดสอบรายคู่
	MS_E	แทน	ค่าความแปรปรวนของ One Way Anova
	n_i	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ n_i
	n_j	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ n_j